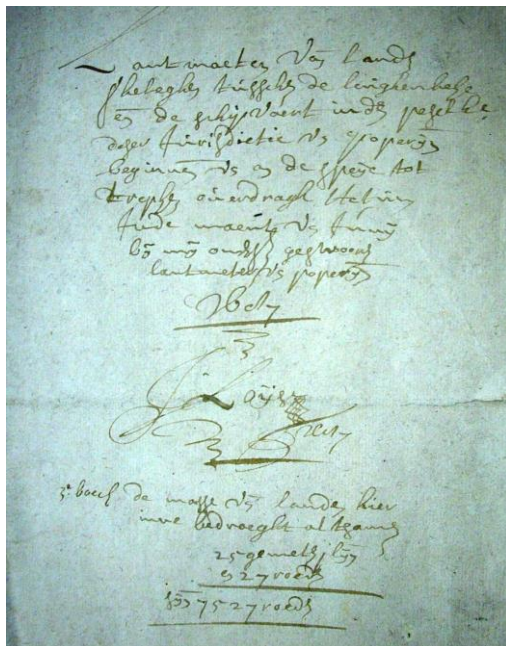
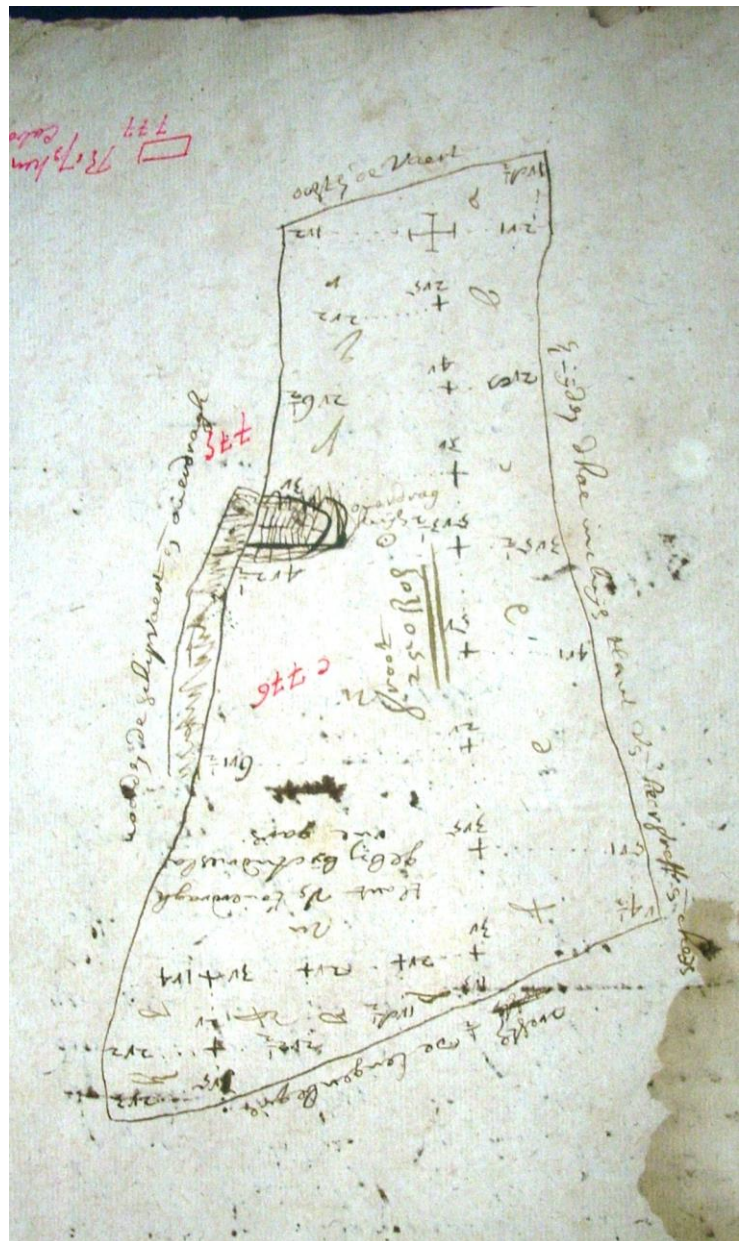

Jaar 1367 - De overdracht te Reepken -

In 1687 werden door **J. Loys**, landmeter, de erven van de Peselhoek opgemeten. (SAP 423)

Landmaeten vande landen gheleghen tusschen de **Leughenbeke** ende de **Schipvaert** inden **Peselhoek** deser jurisdictie van Poperynghe beginnende an de **speye tot treppen overdragh** – inde maent van juny by my onderschreven gesworen lantmeter van Poperynghe – 1687
J. Loys

Het laatste stuk grond dat opgemeten werd, grensde aan 'de overdragh' en was 250 roeden groot.

Links zien we de tekst staan: noorden, de schipvaert ende overdragh

Bovenaan: oosten de vaert

Onderaan: westen de leughenbeque

En rechts: zuyden d'haeghe incluyt – t' lant vande heer greffier **Cheys**.

Verder staat er geschreven dat het lant van de overdragh gebruyckt wordt by **Andries La Rue**.

Het valt op dat 'het overdragh huys en sas' zoals het genoemd wordt niet echt op de hoek van de vaert ligt, maar lager. We kunnen dus spreken van een korte en een lange slet.

Ook op de Ferrariskaart uit 1760 blijkt dat de vaert nog een lichte draai maakt vooraleer te stoppen, maar op deze kaart is er van de 'slet-helling' niets meer te zien.

We zien ook op de Ferrariskaart – 1778 - dat men de overdracht reeds had afgebroken. Hij is niet meer aanwezig.

Op de kaart uit de 'Atlas der buurtwegen' van 1841, zien we wel de helling die de overdracht maakte. We zien daar ook de **Clinckeboombrug** getekend staan.

Op de Vandermaelenkaart - links 1850 – zien we de schuine helling van dit stuk grond eindigen voor de Clinckeboombrugge, wat zeker het geval niet geweest zijn, aangezien deze brug diende om op het 'eiland' tussen de Leugenbeek en de Schipvaart te geraken.

Daar zijn de 'stede-oevers' dan weer wel geaccentueerd.

Op de Poppkaart – opgemaakt rond 1860 – zien we wel de reële situatie, en zien we dan ook de juiste helling van de Overdracht.

We voegen daar nog de situatie aan toe in 2015.

Hoewel het nergens uitdrukkelijk vermeld staat, kunnen we niet anders dan aannemen dat het Reepken één van de oorspronkelijke overdrachten is uit het jaar 1367.

Gezien het feit dat de abt van Sint-Omaars, de heer van Poperinge, eigenaar was van de watermolen, lijkt mij genoeg reden geweest te zijn om de vaart voor de molen, om te leggen,

naar het Reepken, waardoor ook een 'eiland' gevormd werd waarop de abt oorspronkelijk drie molenwallen liet bouwen.

Zoals we kunnen zien op de Deventerkaart uit 1560 zien we tussen de Schipvaartvaart en de Leugenbeek drie molens staan.

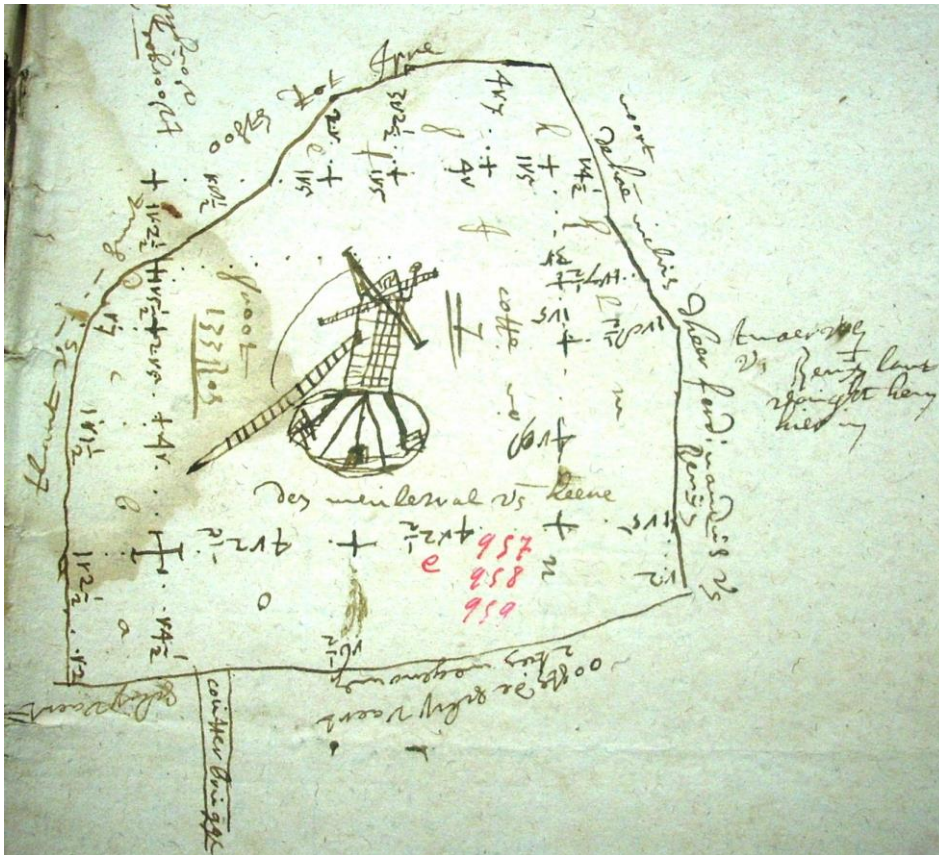
De eerste is de Coutermolen, de tweede kennen we als de Schorsemolen en de derde was een oliemolen.

Op deze kaart staat de Leugenbeek wel niet getekend, maar de situatie is duidelijk.

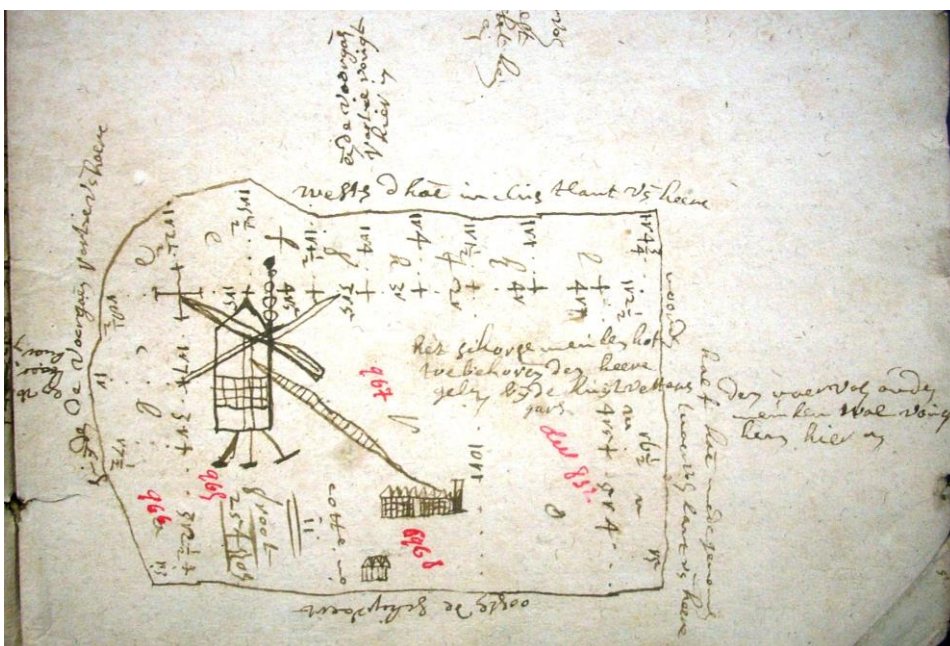
Er waren twee ingangen tot dit 'eiland'. Enerzijds hadden we de **Couterbrugge** op het einde van de toenmalige Couterweg, de huidige Komstraat en anderzijds hadden we aan de andere kant van het eiland de '**Clinckeboombrugge**'.

We nemen aan dat deze zo genoemd werd omdat er een 'klinkeboom' voor lag. Dit zal dan wel een balie geweest zijn met een 'klinke' of een slot, zodat niet iedereen van deze brug kon gebruik maken.

Hoewel het van de landmeter Loys zeker niet de bedoeling zal geweest zijn om de molens reëel na te tekenen, tekende hij toch deze molens 'figuratief' op zijn plannen.

Hierboven zien we de **Coutermolen** – op de meulenwal vande heere zoals het erbij staat. Onderaan zien we de **Couterbrugge** liggen, waarlangs men de molen kon bereiken. Daarnaast staat er – oosten de schipvaart. De Coutermolen zou blijven staan tot het jaar 1874.

Links staat er: suyden – de voorgaende Portiershoeve

Bovenaan – westen dhaeghe inclus tlant vande heere

Rechts – noorden – half haeghe medegenomen t'naervolghende lant vande heere en daarnaast: den naervolghende ouden meulenwal vought hem hier.

De 'naervolghende molenwal is diegene waarop de oliemolen stond op de Deventerkaart.

Onderaan – oosten de schipvaart

In het erf staat er geschreven: het schorse molenkot toebehorende de heere gebruyckt by de huytvetters.

De Schorse molen werd in 1879 gesloopt.

Iedere overdracht heeft ook een 'speye' en een 'speykom'.

Bewijzen hiervan vinden we voldoende in de stadsrekeningen, waarbij we geregeld posten vinden waarbij er aan deze speyen diende gewerkt te worden.

We horen een eerste maal expliciet van de speye bij het Reepken in de stadsrekening van het jaar 1577 – 1578:

*Item betaelt **Jan vander Vest** over diverssche refection by hem ghedaen ten nedersten overdraeghe metsghaders ten woonhuuze ende speye met leveringhe van diversschen yserwerck – naer dvytwysen vande billette van de refectionmeester van de jaere xvc lxxv ten voorleden jaer in gheen rekeninghe ghebracht op billet vuter camere van den xx november lxxvij – ic xxvij pond xiiij schele parisis.*

Waar de 'speye' en de 'speycom' van het Reepken, juist gelegen was, kunnen we op geen enkele kaart meer terug vinden. Maar het lijkt mij het meest redelijk dat deze lag, waar nu het 'mini-hopveld' van het VTI staat.

Foto genomen van de plaats waar de overdracht in het tweede rek van de vaart kwam. Boven zien we de 'herberg' het Reepken staan. Daarlangs rechts staan er enkele bomen, waar de vaart een draai maakte en waar de korte slet begon. Het mini-hopveld is hoogstwaarschijnlijk de plaats waar de speykom gelegen was. Dit blijft ten andere, nog steeds, een zompige, natte plaats, ook in de zomer.

Werkzaamheden aan de speyen komen in omzeggens alle bewaarde stadsrekeningen uit de periode waarin de vaart bevaren werd, terug.

*Op iedere 'speye', stond er 'een speyhuus' dat heel regelmatig gedekt moest worden met 'gley' of stro. Deze 'huusen' hadden dus een strooien dak.
De speyen zelf werden bediend met 'repen' of dikke kempen koorden. We halen hier één voorbeeld aan van de levering van een dergelijke speyreep, wegende 27 pond of dus ongeveer 14 kilo.*

Item **Joos Gery, coordedraeyere**, over de leveringhe van eenen grooten reep, weghende xxvij pond, ten behouven van topwinden vande speyeduere – par billet vande xvde decembris 1596 – xvj pond x schele

En blijkbaar waren de 'speydeuren' van eik:

Betaelt Jacob Reeles over de coop van een eek omme speydeuren te zaeghen ende plancken par billiet vande xxij ougst 1613 – xxxj pond

En die 'speydeuren' werden ingezet in tussen twee stenen pijlers en kaaien met een 'plankiet'. Daarbij werd er niet alleen met 'witte' stenen gemetst, maar werd er ook arduinsteen gebruikt.

Betaelt **Pieter Lhermitte ende Franso Jacques** over ghesaecht te hebben diversche houtten voor het planckiet van **deerste speye** metsghaders lasteelen over het sleck te Reepken – tzamen xij pond

Betaelt **Jan de Corte** als steenhauwer over ghevrocht te hebben ande gaeten om vast te houden de zercksteen opt plancquyet van de speyen, metsgaders Jooris van Thuyne over de leveringhe van vyf plantsoen tzamen par 2 billietten – xxxiij pond

Betaelt **Frans vande Maerle** over zes daeghen ghedient te hebben de metsers werckende ande speye ten Coppernolle - par billiet vande 17 augustus 1615 - vj pond parisis.

Die speyen 'verzanden' regelmatig en moesten dan 'uitgeslagen' worden.

An **Jacques Vandefonteyne** van klein bier tot behouf van de wercklieden ghewrocht hebbende ande speye by de watermeulen – v pond parisis

An **Gillis Fave, Nicolais Tacquet, Jan Betten, Joos Kersebilck ende Jan Deurwaerder** over **het utslaen vande comp** ter voorseide speye – xvij pond

Ook de speyen vroegen permanent aandacht.